37/B61

PEDAGOGIA secolului XXI

Mușata Bocoș, Dana Jucan

FUNDAMENTELE PEDAGOGIEI
TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

REPERE ȘI INSTRUMENTE DIDACTICE PENTRU FORMAREA PROFESORILOR

EDITURA PARALELA 45
EDUCAȚIONAL

PEDAGOGIA
SECOLULUI
XXI

Editura Paralela 45 este recunoscută de
Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice (CNCS).

Contribuţiile ştiinţifice ale celor două autoare
(Muşata Bocoş, Dana Jucan) la realizarea lucrării sunt egale.

Tehnoredactare şi corectură: autoarele
Revizie: Amalia Mărăşescu
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Ionuţ Broştianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BOCOŞ, MUŞATA
Fundamentele pedagogiei : teoria şi metodologia curriculumului : repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor / Muşata Bocoş, Dana Jucan. - Ed. a 5-a. - Piteşti : Paralela 45, 2022
Conţine bibliografie
ISBN 978-973-47-3595-2
I. Jucan, Dana
37

Copyright © Editura Paralela 45, 2022
Prezenta lucrare foloseşte denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conţinutul este protejat de legislaţia privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparalela45.ro

Muşata Bocoş **Dana Jucan**

Fundamentele pedagogiei
Teoria şi metodologia curriculumului

Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor

Ediţia a V-a

TÂRGOVIŞTE - ROMÂNIA
SEDIUL CENTRAL
Nr. Inv. X 57828

Editura Paralela 45

Copiilor noştri,
Maria-Paula, Paul-Flaviu, Mara-Teodora şi Vlad-Tudor

CUPRINS

Prefaţă 7

PARTEA I ***FUNDAMENTELE PEDAGOGIEI***

Tema nr. 1
Factorii dezvoltării personalităţii umane 9

Tema nr. 2
Educaţia – factor al dezvoltării personalităţii umane 22

Tema nr. 3
Dimensiunile educaţiei 32

Tema nr. 4
Finalităţile educaţiei 51

Tema nr. 5
Pedagogia – ştiinţă specifică şi de sinteză a educaţiei 74

Tema nr. 6
Sistemul ştiinţelor educaţiei 87

PARTEA A II-A ***TEORIA ŞI METODOLOGIA CURRICULUMULUI***

Tema nr. 1
Conceptul de curriculum – istoric şi actualitate 106

Tema nr. 2
Conţinutul învăţământului – vector al curriculumului 120

Tema nr. 3
Domeniile curriculumului: tipuri de curriculum; medii curriculare; cicluri curriculare; arii curriculare; niveluri, cicluri, filiere, profiluri şi specializări .. 149

Tema nr. 4
Proiectarea curriculumului 171

Tema nr. 5
Produsele curriculare 194

Tema nr. 6
Reforma curriculară din România 219

Structura algoritmică a operaţionalizării temelor

1. Obiective/competenţe vizate prin studiul temei
2. Termeni şi sintagme-cheie
3. Suport teoretic
4. Esenţializarea şi explicitarea conţinutului prin intermediul unor organizatori cognitivi/scheme
5. Sarcini de reflecţie şi exerciţii aplicative
6. Sugestii pentru luarea notiţelor
7. Recomandări bibliografice pentru studiul individual
   - Bibliografie selectivă
   - Bibliografie recomandată pentru aprofundări

PREFAŢĂ

Concepută ca instrument operaţional în activităţile de instruire şi autoinstruire, lucrarea *Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculumului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor* propune suporturi practic-acţionale, metodologice şi, deopotrivă, elemente de fundamentare teoretică pentru demersurile de (auto)instruire la disciplinele pedagogice şi, totodată, pentru demersurile didactice întreprinse de practicieni.

Adresându-se tuturor celor care urmează programe didactice de formare iniţială şi continuă, precum şi celor care doresc să se perfecţioneze şi să se autoperfecţioneze, lucrarea îşi propune să genereze şi să susţină reflecţia şi atitudinea activă şi critică a cititorului interesat să aprofundeze problematicile specifice „Fundamentelor pedagogiei" şi „Teoriei şi metodologiei curriculumului".

Din dorinţa de a se asigura caracterul operaţional al acestui auxiliar curricular, în prezentarea didactică a temelor pedagogice selectate s-a optat pentru o structură algoritmică identică, structură care include:

a) Obiective/competenţe vizate prin studiul temei;
b) Termeni şi sintagme-cheie;
c) Suport teoretic;
d) Esenţializarea şi explicitarea conţinutului prin intermediul unor organizatori cognitivi/scheme;
e) Sarcini de reflecţie şi exerciţii aplicative;
f) Sugestii pentru luarea notiţelor;
g) Recomandări bibliografice pentru studiul individual:
   - Bibliografie selectivă;
   - Bibliografie recomandată pentru aprofundări.

Multitudinea de prilejuri de reflecţie, de aplicare, de exersare şi elaborare, adesea creativă, situaţiile de învăţare problematizate şi euristice etc., reunite în secţiunea „Sarcini de reflecţie şi exerciţii aplicative", invită la receptare activă, interactivă şi critică, exprimabilă în cadrul cursurilor, seminariilor, dezbaterilor, dar şi în activitatea didactică efectivă, în proiectarea şi experimentarea propriilor practici pedagogice.

De altfel, şi secţiunea intitulată „Esenţializarea şi explicitarea conţinutului prin intermediul unor organizatori cognitivi/scheme" poate fi valorificată de formatori sau chiar de către cursanţi ca o sursă importantă pentru analize, comentarii, descrieri, explicaţii, punere de probleme, problematizări, rezolvări de probleme ş.a.m.d. Această secţiune conţine unele reprezentări iconice care ilustrează elemente componente ale secţiunii „Suport teoretic", devenind astfel puncte de plecare în realizarea de reflecţii individuale sau colective, problematizări, nuanţări, aprofundări etc.